

Därför måste Fondbolagen ställa frågor

Senast uppdaterad den 23 oktober 2015

Vad är penningtvätt?

Penningtvätt är när man försöker få pengar som kommer från brottslig verksamhet att förvandlas till tillgångar som kan redovisas öppet. Det är en internationell företeelse och sker ofta över nationsgränserna. Det kan handla om pengar från narkotikabrott, trafficking, människosmuggling, skattebrott, rån, bedrägerier, vapenhandel med mera.

Genom att utnyttja det finansiella systemet kan den som vill tvätta pengar göra det svårare att spåra pengarnas brottsliga ursprung.

Upplägget för penningtvätt kan vara mer eller mindre komplicerat. Det handlar inte bara om kontanta transaktioner, utan även om överföringar och andra tjänster via exempelvis internet och telefon.

Penningtvättslagen

För att förhindra att företag utnyttjas för penningtvätt införs regler i stort sett i hela världen. Den svenska lagen grundar sig på EU:s tredje penningtvättsdirektiv, som innebär att alla finansiella företag inom EU är skyldiga att förhindra penningtvätt. Lagen omfattar även företag och yrkesutövare utanför den finansiella sektorn såsom revisorer, advokater, fastighetsmäklare med flera. Motsvarande regler gäller för åtgärder mot finansiering av terrorism.

Fondbolaget måste ställa frågor

I korthet innebär den nya penningtvättslagen att fondbolaget måste göra en bedömning av risken för att användas för penningtvätt. Lagen ställer höga krav på att fondbolaget

har god kunskap om sina kunder och deras fondaffärer. Fondbolaget måste förstå syftet med affärsförhållandet och även med kundens olika transaktioner.

Den kundinformation fondbolaget får behandlas konfidentiellt och omfattas av sekretess och personuppgiftslagen.

Syftet med transaktionen

När du vill göra en inbetalning eller annan transaktion måste du svara på frågor och inkomma med till exempel giltig id-handling när fondbolaget efterfrågar det. Det kan gälla transaktioner som uppfattas som ovanliga eller som fondbolaget inte förstår bakgrunden till.

Fondbolaget är då skyldigt att fråga dig om syftet med transaktionen, var pengarna kommer ifrån och vad de ska användas till etc.

I vissa fall kan fondbolaget även behöva se avtal, kvitton, fakturor eller andra handlingar som styrker din förklaring.

Du som är ny kund hos fondbolaget

Fondbolaget är skyldigt att kontrollera identiteten hos dig som vill bli ny kund innan du till exempel kan börja spara i fonder. För att få mer kunskap om dig behöver fondbolaget ställa ytterligare frågor för att kunna utföra begärda tjänster.

Du som redan är kund hos fondbolaget

Även om du redan är kund måste du på begäran till exempel kunna inkomma med giltig id-handling och lämna kompletterande uppgifter. Det kan till exempel gälla när du vill genomföra en transaktion eller ha en ny tjänst.

Personer i politiskt utsatt ställning – PEP

Fondbolaget måste känna till om du är en PEP, det vill säga om du har eller har haft viktiga funktioner i en stat eller i en internationell organisation. Fondbolaget måste också veta vilka kunder som är familjemedlemmar och kända medarbetare till en PEP.

Företagskunder

Du som företräder ett företag måste kunna inkomma med giltig id-handling och visa att du har rätt att företräda företaget. Dessutom måste fondbolaget kunna kontrollera vem eller vilka som äger mer än 25 procent av företaget och om någon har ett bestämmande inflytande i företaget. Du måste också vara beredd att svara på frågor om företagets verksamhet, dess omsättning och hur man kommer att utnyttja fondbolagets tjänster.

I vissa fall får inte fondbolaget utföra tjänsten

Om fondbolaget inte kan kontrollera din identitet eller om du inte kan lämna en tillfredsställande förklaring till varför du vill få tjänsten utförd, får inte fondbolaget utföra den önskade tjänsten. Om lagen inte följs kan den enskilde handläggaren bli straffad och fondbolaget drabbas av sanktioner från Finansinspektionen.

Om fondbolaget misstänker penningtvätt ska det rapporteras till Finanspolisen, en särskild enhet inom Rikskriminalpolisen.

